

РЕЗЮМЕ
на
**План за интегрирано
развитие на Община Пловдив
2021-2027 г.**

ТЕРИТОРИАЛЕН ОБХВАТ И АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО, НУЖДИТЕ И ПОТЕНЦИАЛИТЕ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПЛОВДИВ

Обща характеристика/профил на община Пловдив

Пловдив е най-големият град в Южен централен район с концентрация на основни дейности и обекти в областта на икономиката, здравеопазването, образованието и науката, културата, транспорта и комуникациите в района. Градът е образователен, културен, стопански и търговски център със значение, надвишаващо регионалното ниво.

Община Пловдив е една от шестте общини в Република България със 100% урбанизираност на населението. Тя е естествен икономически и социален лидер в областта и в целия Южен централен район, като са налице множество предпоставки за запазване позицията на Пловдив на водещ индустриален център в страната. Общината има определящата роля по отношение на динамиката на икономическото развитие на областта - ясно изразена чрез позиционирането на един икономически център като основна инвестиционна дестинация, която не следва строгите административно-териториални рамки, а обединява в себе си естествения икономически ареал, образувал се около центъра – град Пловдив.

Състояние на местната икономика – условия и предпоставки за осигуряване и надграждане на интелигентна, технологична и инвестиционна среда за развитие на иновативна община Пловдив и Пловдив – град на бъдещето

Област Пловдив заема едно от водещите места в страната по отношение на повечето индикатори, отчитащи текущата икономическа ситуация и потенциала за развитие. Областта има много добри позиции по отношение на предприемачеството, производителността, инвестициите и човешкия потенциал, особено във високотехнологичните и зависимите от знанието и уменията отрасли. Анализът на основните икономически показатели и структурата на икономиката показва, че икономиката на Община Пловдив расте устойчиво с тенденция към развитие на производството в посока на отрасли с висока добавена стойност - ясна индикация, че преходът към икономика, базирана на знание и високотехнологични производства е амбиция на бизнеса, при наличие на активна подкрепа от страна на местната администрация и гражданите. Състоянието на местната икономика и пазара на труда прави общината привлекателна за българските предприемачи и чуждестранните инвеститори, оформяща се като един добре развит индустриален център и сериозна притегателна сила за развитието на услуги и производства, основани на знанието и технологиите, които носят и по-висока (особено вътрешна – национална и местна) добавена стойност. Община Пловдив се превръща в двигател на икономическото развитие на регионалната и местната икономика в областта на високотехнологичното производство, информационните и комуникационни технологии (ИКТ) и отраслите, основани на знанието. Тук се генерира близо 1/10 от производството в страната, като благодарение на сериозните инвестиции и привличането на човешки капитал от други общини, през последните години Пловдив отбелязва един от най-високите темпове на растеж на продукцията, сред икономическите центрове в страната. Въпреки, че индустрията доминира стопанското развитие на общината, се наблюдава преориентиране към сферата на услугите и отрасли, свързани с иновациите, високите технологии и ИКТ. Вторичният преработващ сектор заема сериозно място в икономиката на общината, като наред с реструктурирането и ориентирането към сектора на услугите с по-висока добавена

стойност, се наблюдават и промени в посока на повишаване на производителността на труда и ефективността на производството, които свидетелстват за пренасочване на преработващата промишленост към производството на продукти с по-висока добавена стойност. През последните години третичният обслужващ сектор се оформя като водещ за местната икономика. Той е доминиран от търговията, следвана от строителството, транспорта и здравеопазването. Най-сериозен ръст се отчита при икономическите дейности, свързани с дигитализация, иновации и ИКТ - професионалните дейности и научните изследвания, и създаването и разпространението на информация и творчески продукти. Това е още една тенденция в посока ориентиране на развитието на общината към иновативна и базирана на знанието икономика. Същевременно, добрите партньорства между общинската администрация и местния бизнес, заедно с подходящата икономическа и социална среда, подпомагат силното развитие на предприемачеството в Пловдив, за което е показателен сериозният ръст в броя на микро и малките предприятия, опериращи на територията. Успешното развитие на индустриалните зони, обединени в „Тракия икономическа зона“, помогна генерирането на заетост, преки чуждестранни инвестиции, износ и държавни приходи, както и допринася за улесняване усъвършенстването на уменията, трансфера на технологии, приемането на съвременни практики на управление, икономическата диверсификация и формирането на клъстери. Положителното влияние на индустриалните зони, високата концентрация на иновационни, производствени и индустриални дейности в района, подходящите икономически условия и стратегическото положение на общината са част от потенциала на Пловдив и са фактори за бъдещото му развитие като регионален икономически суперцентър в Южна България - водещ индустриален център, лидер в иновациите и базираното на знание икономическо развитие, с наднационално и международно значение.

Социална сфера и човешки ресурси – условия и предпоставки за развитие на справедлива **Община Пловдив и Пловдив – град с равен достъп до услуги и възможности**

Демографски аспекти:

Населението на община Пловдив, по данни на НСИ към 31.12.2020г., наброява 342 048 души, като за периода 2014-2019г. е регистрирано увеличение с приблизително 1,84% (в абсолютни стойности – 6 284 души) или средно с по 1 047,3 души на година. Данните показват устойчива тенденция на повишение при броя на жителите в града. Към края на 2020г., разпределението на населението на общината по пол показва превес на популацията от женски пол – 52,34%, спрямо 47,66% - от мъжки пол. По данни на НСИ средното съотношение между раждаемост и смъртност в града за изследвания период е 3 471 живородени деца срещу 4 053,5 починали жители. През 2020 г., на фона на тежката пандемична обстановка, се наблюдава повишение на смъртността в общината до стойности от 4 931 души и последващо намаляване на целия естествен прираст на популацията. Раждаемостта в Пловдив регистрира понижение, но то не преминава психологическата граница от 3000 живородени деца. Коефициентът за естествен прираст също бележи спад, като през 2020 г. достига до -5‰, поради високите нива на смъртност от 14,4‰, докато раждаемостта запазва 9,4‰ – относително близо до отчетеното през предходните години. Статистическите данни показват подчертано позитивна тенденция на механично движение към втория най-голям град в България, като за 5-годишния период преди пандемичната 2020 г. няма нито една година с регистриран отрицателен растеж, а отчетените нива са между 1500 и 2500 души прираст на година. През 2020г., логично, механичният прираст отбелязва

значителен отлив от града с общо -4077 души, като цифрите за мъже и жени, напуснали града, са много близки: -2145 мъже и -1932 жени. Динамиката в разпределението на населението по възраст показва устойчива тенденция на понижение на броя на хората в трудоспособна възраст, с 2,56% за периода 2014-2020 г., и същевременно увеличение на броя на жителите в надтрудоспособна възраст, с 2,04%, и на тези в подтрудоспособна възраст, съответно с 8,78%. При данните за заетостта в общината за същия период се забелязва стабилност на дела на трудово заетите лица, като вариациите през годините са с по-малко от 1,5% за година.

Здравни услуги:

Община Пловдив играе ролята на здравен център за целия ЮЦР. Секторът показва устойчив темп на растеж, като има значителен потенциал за развитие на тази сфера. Обществено организираната система на здравното обслужване на населението се осъществява чрез предоставянето на извънболнична, болнична и спешна медицинска помощ. Общинското здравеопазване финансира издръжката на детски ясли, детски кухни, медицинско обслужване на здравни кабинети в училища и детски градини, дейността на здравните медиатори и здравни програми в лечебните заведения, основно с публични средства от НЗОК, общинския бюджет, частично финансиране от държавата, финансиране от трети лица и от Министерство на здравеопазването. На територията функционират общо 23 лечебни заведения за болнична помощ, в т.ч. 17 многопрофилни, от които 6 са общински лечебни заведения, в т.ч. 2 МБАЛ и 4 специализирани центъра за активно лечение и/или рехабилитация. Лечебните заведения и амбулатории за извънболнична медицинска помощ на територията към 2020 г. са общо 1424, в т.ч.: 1241 амбулатории, 82 здравни центрове, 100 лаборатории и 1 хоспис. По данни на НСИ, общият брой легла в лечебните и здравни заведения в общината към края на 2020 г. е 5441 или 1 легло на 63 души, спрямо населението. Опазването и подобряването на общественото здраве е важен приоритет в политиката на Община Пловдив, насочен към осигуряване на достъпна, качествена медицинска помощ, осъществявана чрез високо технологично оборудване и достатъчен брой квалифицирани специалисти. Политиката в сектора продължава да се развива в посока на профилактика, превенция, достъпно, ефективно и качествено общинско обслужване, чрез прилагане на допълнен комплекс от мерки и интервенции през новия програмен период.

Образователни услуги:

По данни за учебната 2019/2020г., на територията на община Пловдив функционират следните учебни заведения (общински, държавни и частни): 59 детски градини, 78 училища, от които 4 начални, 24 основни, 1 обединено, 8 профилирани гимназии, 20 средни училища, 16 професионални гимназии, 3 училища по изкуства, 1 спортно училище, 1 специално училище, и 9 висши училища. Общината е инициатор на редица проекти за модернизация на образованието, чрез обновяване на материалната база и закупуване на нови ИКТ в училищата. Въведените в общинските училища и детски градини иновативни методи на преподаване, както и инициативите за засилване на връзката образование – бизнес, са солидна основа за подобряване на образователната среда и повишаване качеството на образователните услуги. Икономическият подем през последните години води със себе си и нуждата от работна сила в различни области и образователни нива. Община Пловдив има изграден потенциал, който да адресира тази необходимост – иновативни училища, дигитализация на учебните процеси, изградена STEM среда, въведен модел на организация на учене и преподаване „Едно към едно (1:1)“, голям брой професионални гимназии, въведена дуална система на обучение, както и ВУЗ, предоставящи образование в широк спектър специалности, в 44 професионални направления. Местната власт полага

целенасочени усилия за развитие на сектора, както по отношение на инфраструктурата, така и за предоставянето на качествено образование, чрез квалификация и преквалификация на учителите и ангажираните в сектора специалисти и чрез въвеждането на нови образователни методи.

Социални услуги:

Община Пловдив е доставчик на 53 делегирани от държавата общодостъпни и специализирани социални услуги, насочени към деца и семейства, възрастни хора и лица с увреждания, които се предоставят от 620 ангажирани служителя. Разнообразието от услуги е резултат от ефективната координация между институциите и неправителствените организации, активната политика на общината и успешните практики за реализиране на проектна дейност в социалната сфера. Социалните политики и услуги на територията са в съответствие с действащото европейско и национално законодателство, регулиращо социалната сфера, здравеопазването, заетостта, интеграцията на хората с увреждания и защитата от дискриминация. Обхватът и спецификата на предоставяния набор от социални услуги са определени така, че да посрещат нуждите от подкрепа на жителите на общината, за които се смята, че са в ситуация на риск и/или социално изключване. Формирането на рискови групи се обуславя от наличието на някои от следните фактори: бедност, заболяемост, безработица, неграмотност, ниска квалификация, жилищни проблеми, липса на здравни и социални осигуровки, зависимост към алкохол и/или наркотични вещества, престъпност и др. Имайки предвид географското разположение, доброто икономическо развитие на района и значителните финансови ресурси, отделяни от Община Пловдив за социални дейности и интеграция на лицата от уязвимите групи, през последните години се наблюдава тенденция на преместване в града на различни групи граждани, част от които са обект на социално подпомагане. Администрацията отчита всички гореизложени процеси и тенденции при планирането на социалните услуги и разработването на приложимите стратегически документи, като усилията са насочени към навременна подкрепа на целевите групи за осъществяване на ежедневни дейности, както и за успешно социално включване.

Дейности и услуги в областта на културата:

Община Пловдив е водещ културен център на България, съхранил богато културно наследство от различни епохи, с творчески потенциал и креативност, със своя културна идентичност и дух, с динамично развитие на културните институции и голям потенциал за разгръщане на културните индустрии. През 2019 г. градът става първата българска Европейска столица на културата. В периода 2014–2020 г. се отчита значителна трансформация в подхода на управление на сектор „Култура“, като бюджетът за сектора нараства ежегодно, а местната власт провежда стратегически планирана и проактивна политика за създаване на предвидима административна и нормативна среда за развитие на културата, за осигуряване на публичност и прозрачност при провеждане на политиките и съответните процедури за вземане на решения. С предоставения ресурс от общинския бюджет, чрез който се финансират дейностите по Културния календар - обхващащ изключително разнообразни като съдържание и формати събития за представяне на всички видове изкуства, материалното и нематериално културно наследство, са реализирани над 1400 културни събития на територията на целия град за предходния период на планиране. Добра практика, въведена от администрацията, е провеждането на информационни дни и разяснителни кампании относно процедурите за кандидатстване по поканите на Културния календар, както и за подкрепа за развитие на административния капацитет на културните оператори за подготовка и управление на проекти. Целенасочената общинска политика и инвестиции допринасят за подобряване на градската среда, използвана за култура (градска

инфраструктура), а изпълнените проекти за кв. „Капана“ изцяло променят облика му и го превръщат в желано място за представяне на културно съдържание, инвестиции и посещения, развитие културни и творчески и други индустрии. В съответствие с водената политика за деконцентрация на културния живот, подобряване на достъпа до култура и концепцията „Заедно“, продължава процесът на усвояването на нови пространства за култура и изнасяне на културните събития от центъра към районите и на открито, на част от тепетата, като средища за културни събития. В новия програмен период от съществено значение е запазването на статута на Пловдив на лидер в културната политика в страната и развиването на потенциала му като фактор на европейската културна сцена, чрез инвестиции в създаването на качествени и разпознаваеми международни културни продукти, копродукции с участие на пловдивски творци и организации, подкрепа за участие в международни платформи за култура.

Дейности и услуги в областта на спорта:

На територията на община Пловдив функционират 144 клуба по 36 различни видове спорт, които предоставят възможност за активно занимание на всички възрастови групи. Общината подпомага финансово спортните клубове, съгласно специална Наредба за условията и реда за финансово подпомагане на спортни дейности в Община Пловдив. На територията на града има 82 спортни обекта - общинска собственост, както и 6 стадиона, 8 спортни комплекса, 2 плувни комплекса, 1 специализиран ареал с тенис кортове и 1 картинг писта. В град Пловдив са регистрирани 2 лицензирани спортни федерации, оперира Общинско предприятие „Многофункционална спортна зала“ и уникалното за Балканите съоръжение „Колодрум“ за практикуване на над 20 вида спорт, провеждане на концерти, конференции и други събития от разнороден характер. Като град с многобройни спортни успехи, заслуги и дългогодишни традиции, също така се предвижда и създаването на музей на спорта от ОП „Младежки център - Пловдив“. Създадено е Сдружение общински съвет на спортните клубове – гр. Пловдив, което изготвя всички предложения, касаещи спорта и влизащи за решаване в Общинския съвет, разработва и реализира цялостния общоградски и международен спортен календар на Пловдив, и подпомага местната власт при формиране и изпълнение на Общинската спортна политика от администрацията и Отдел „Спорт и младежки дейности“. С одобрението на Общинския съвет е приета Стратегия за младежка политика, съобразена с националните и европейските приоритети за периода до 2030г. В настоящия програмен период, Община Пловдив си поставя амбициозната задача да реализира основен комплекс от проекти, съдържащи голям брой обекти с насоченост към развитието на спорта в града, свързани с изграждане/ реконструкция на спортни паркове и съоръжения.

Инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията - условия и предпоставки за развитие на свързана Община Пловдив и Пловдив – метрополисен град

Транспортни направления и свързаност:

Благоприятното географско разположение и функциите на Пловдив като един от важните транспортни центрове, не само на ЮЦР, а и на Южна България, обуславят сравнително доброто развитие на транспортните връзки и обслужващата ги инфраструктура. Още от древността Тримонциум е главен град по римския път Виа Милитарис (Виа Диагоналис), с връзка към Виа Игнация и Бяло море. Днес през района минават основни автомобилни пътища с международно значение: Автомагистрала А1 – „Тракия“, част от Европейски път Е80, Паневропейски транспортен коридор 4 и

Паневропейски транспортен коридор 8, преминаващ на 5 км северно от Пловдив, както и основни жп линии като част от TEN-T мрежата на територията на страната, по направлението на коридор „Ориент/Източно – Средиземноморски“, железопътното трасе включва отсечките Видин – София – Кулата и София – Пловдив – Бургас/Свиленград (турска граница). Формирането на комуникационно-транспортната система на Пловдив е резултат от историческото развитие на града и неговата функционално пространствена структура, както и от местоположението му на международните трасета на ЕТК- 8 и ЕТК-10, посока Изток-Запад и на регионалните национални връзки Север-Юг. Трасетата на републиканската пътна мрежа навлизат по съгласувани трасета с Агенция „Пътна инфраструктура“ (АПИ) в градската първостепенна улична мрежа (ПУМ) и я използват за провеждане на националните и регионални транзитни потоци (входно-изходни артерии) в регулационните граници. Град Пловдив има актуализирана План-схема на Комуникационно-транспортната система (ПС-КТС) към ОУП на града към 2025 г., като разработването е извършено в пълния обем, изискван за градове от I-ви функционален тип. Създадена е трайна информационна база за моделиране на процесите на движение и системите на масовия обществен пътнически транспорт (СМОПТ) в града, която поддържа актуални данни. Очакваните параметри по отношение на социално - икономическото и градоустройствено състояние на гр. Пловдив за 2025 година, са очертали редица проблеми пред транспортното планиране за перспективния период, които могат да бъдат решени само с качествено преобразуване на СМОПТ. За комуникационно-транспортното обслужване на градския център и най-активното ядро се разчита на съчетаното действие на скоростния релсов транспорт и на довеждащия автобусен такъв, както и на известно функционално разтоварване на традиционния център, чрез развитието на полицентрична структура на Центровата система. Предложената СМОПТ е прогнозирана чрез развитие на следните нови видове превозен подвижен състав – транспорт тип „S-bahn“ и екологични превозни средства, заедно с подобрена организация на транспортното обслужване чрез интегрирана информационна система. Основен проблем в областта на пътната мрежа в страната и в частност в района е продължаващата липса на завършени магистралаи и скоростни пътища по направленията на основната TEN-T мрежа. Предвид по-малките вредни въздействия на жп транспорта върху околната среда в сравнение с автомобилния, подходящата организация и повишаване привлекателността на жп транспорта би допринесла в значителна степен за нарастване дела на превозените пътници и товари и повишаване на конкурентоспособността на регионалната икономика. По отношение на въздушния транспорт, изхождайки от все по-нарастващото му значение, свързано с развитието на бизнеса и туристическата индустрия, може да се обобщи, че е налице значителен потенциал за развитие на Летище Пловдив, но е необходимо подобряване, както на материалната, така и на административната база.

Улична мрежа и устойчива градска мобилност:

СМОПТ в гр. Пловдив обхваща автобусен, таксиметров транспорт и маршрутни таксите. Вътрешноградският транспорт в Пловдив се осъществява по 29 автобусни и 7 маршрутни линии, броят на таксиметровите автомобили към 2021г. е 2150. В града има три основни пункта, от които тръгват и пристигат извънградските автобусни маршрути: автогари „Юг“, „Родопи“ и „Север“, с интензивен пътникопоток за и от околорадската зона от порядъка на 12 000 лица, които ежедневно влизат в града, с основна цел месторабота и други услуги, като капацитетът им е силно ограничен и се използват само за тръгващите автобуси. Организацията на транспорта и трафика в града е разпределена в дейностите на две общински предприятия: ОП „Организация и контрол по транспорта“ и „Паркиране и репатриране“. Според новия генерален план за движение са заложили по-малко коли и

паркоместа в Центъра на Пловдив, което следва да се осъществи чрез обособяването на буферни паркинги, засилване на ролята на градския транспорт и на алтернативния такъв. Кръстопътното географско положение на гр. Пловдив като международен възел на трансконтинентални (ЕТК №8 и 10), национални и регионални връзки изток-запад и север-юг, оформят града като важен комуникационно-транспортен център. Националните транспортни системи (РПМ-републиканската пътна мрежа, ЖП-ареала) увеличават ежедневиия пътничкопоток и контингента от пребиваващи, преминаващи и посещаващи града, което допълнително натоварва транспортно-комуникационната мрежа. Въпреки че нормативно някои от показателите, като плътност на уличната мрежа, процент улична площ, вид на настилката, плътност на линиите на МОПТ и др., са близки до тези на останалите големи градове в страната, вече се регистрира значително влошаване на пропускателната способност на ПУМ и на транспортната обстановка в града, най-вече в ЦГЧ. Благоприятните фактори и условия в града предопределят съществения потенциал за развитие на града по отношение на транспорта и мобилността, а именно - наличието на значителен линеен градски център, който стабилизира главната ос „север-юг“ на града; добре развитата пътна мрежа, свързваща града с другите общини и региони; кръстопътната функция, отразена и във вътрешната транспортна структура; концентрацията на крупни транспортни съоръжения от различен тип в териториите около Централна гара и гара Филипово, като самите територии са ключови възли на централната ос на града; наличната жп инфраструктура, която предлага както териториални, така и транспортни вътрешноградски възможности, реализацията на ключови транспортни проекти и трасета, чието изпълнение ще повлияе значително върху целия градски трафик; управлението на мобилността посредством новите технологии и направените до момента инвестиции за развитие на велосипедния транспорт (общата дължина на изградените велосипедни алеи е над 60 км, а велосипедната мрежа обхваща почти всички градски райони).

Водоснабдителна и канализационна мрежи и системи:

Съгласно данните от „ВиК“ ЕООД гр. Пловдив, шестте района на общината са водоснабдени (присъединени) на 100%, а общата дължина на водоснабдителната мрежа за периода 2015 – 2020 г. е нараснала от 585 368 м на 609 382 м. Водоснабдяването, което ВиК операторът осигурява е 95 % от помпажна вода и в малка степен, предимно в Пловдив област, от повърхностни водоизточници. Развитието на ВиК сектора в община Пловдив след 2021 г. е пряко свързано с реализирането на проекта за реконструкция и изграждане на канализационната и водопроводна мрежа на гр. Пловдив. В по-голямата си част районите на града са обхванати с канализационна мрежа, средно над 99% . Общата дължина на канализацията на града е 488 154 м, в т.ч. колекторна мрежа 93 км и второстепенна канализация 395 км. Реализирана е като смесена система, със степен на изграденост 99.5%, която страда от висока инфилтрация. Все още отводняването се извършва от голям брой маломерни колектори, които са били изградени в миналото и понастоящем не успяват да осигурят оттичането на смесените води в дъждовно време и се причиняват наводнения. Територията на общината се обслужва от ПСОВ Пловдив, ключова за региона, т. к. в нея се преработват отпадъчните води не само на града, но и на Куклен, Марица, Белащица, Браниполе, Брестник и др. ще осъществява третично пречистване с отстраняване на биогенни елементи – общ азот и общ фосфор. При завършването на проекта за реконструкция, се очаква съществен напредък по отношение на третирането на отпадъчни води от града (третично пречистване с отстраняване на биогенни елементи – общ азот и общ фосфор) и оползотворяването на утайките. Развитието на ВиК сектора след 2021 г. е пряко свързано с реализирането на проекта за реконструкция и изграждане на канализационната и

водопроводна мрежа на гр. Пловдив, вкл. разделяне на водопроводната мрежа на зони за измерване и реконструкция на част от разпределителната мрежа, изграждане на Периферен колектор I-A , Дъждопреливник №2, Колектор I-A-4 и ревизионни шахти.

Енергийна и телекомуникационна мрежи:

Политиките, провеждани от Община Пловдив в периода 2014-2020 г., са в съответствие с националните приоритети в областта на енергийната ефективност и Националната дългосрочна програма по енергийна ефективност. Независимо от значителния финансов ресурс, заделен за обновяване в изминалия период, преобладаваща част от публичните сгради остават несанирани, като към момента обновени са 67 сгради (26.6 %), докато 185 са несанирани. При процеса на обновяване са изпълнени редица проекти, водещи до постигането на общинските и националните индикативни цели за повишаване на ЕЕ в сградите и въвеждането на ВИ за собствено потребление. Мерките са свързани с поставяне на топлоизолация на външни стени и покрив, подмяна на дограма, подмяна на ВОИ и осветителни тела с енергоспестяващи, газификация на сгради, изграждане на соларно-термални системи за БГВ, обновяване на абонатни станции. Основен инструмент в политиките за повишаване на ЕЕ и обновяване на многофамилния жилищен фонд за предходния период, 2014-2020 г., НПЕЕМЖС, чрез която са обновени 72 бр. сгради, които обхващат 4 348 бр. апартамента, с обща разгъната застроена площ 379 0445 кв. м. Общият размер на инвестициите възлиза на 54 486 063 лв. Очакваният енергоспестяващ ефект е в размер на 30033 MWh/годишно и 15 728 тона CO2 емисии годишно. За постигането на дългосрочните цели на страната в областта на ЕЕ Община Пловдив е приела Програма за енергийна ефективност на Община Пловдив за периода 2020-2025 г.

Още от началото на миналото десетилетие, община Пловдив е напълно цифровизирана, като на територията има повече от една изградена мрежа за фиксиран високоскоростен интернет, над 80% от домакинствата ползват такъв в домовете си, а широколентовият достъп за населението е осигурен на 100%. Община Пловдив се характеризира с много добре изградена телекомуникационна мрежа и е една от най-активните в страната (на 5-то място), от гл. т. на подsigуряване на телекомуникационни услуги за населението (вкл. и като транзитен разпределител).

Сметосъбиране и управление на отпадъците:

Системата за сметосъбиране и сметоизвозване обхваща всички жители на общината, съответно 100% от общият им брой. В изпълнение на въведения на национално ниво регионален принцип за управление на отпадъците общините Пловдив, Марица, Брезово, Раковски, Стамболийски, Перушица, Съединение, Кричим и Родопи са включени в РСУО-Пловдив, учредена през 2017 г., която се състои от: Регионално депо за неопасни отпадъци в землището на село Цалапица и Депо за неопасни отпадъци и Инсталация за биологично разграждане по закрит способ в село Шишманци, които се експлоатират съгласно издадените комплексни разрешителни. Дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване се изпълняват от създаденото през 2010 г. Общинско предприятие „Чистота“, а на територията действат 21 площадки за предаване на разделно събрани отпадъци. По отношение на изградената инфраструктура и организация за управление на отпадъците може да се заключи, че Община Пловдив води целенасочена и ефективна политика в сектора.

Екологично състояние и рискове – условия и предпоставки за развитие на зелена Община Пловдив и Пловдив – балансиран град с повишено качество на живот

В резултата на анализ на състоянието на околната среда в общината по компоненти и фактори на въздействие са идентифицирани следните проблеми: влошено качество на

атмосферния въздух; повърхностните и подземните водни тела на територията са в риск да не постигнат нормативните екологични цели; амортизирани водоснабдителни мрежи с високи загуби на вода, остаряла канализационна мрежа с недостатъчен капацитет, висока инфилтрация на канализационни води и наводнения при интензивни валежи; голямо количество генериран смесен отпадък на жител и недостатъчно ефективно функциониране на системата за разделно събиране на отпадъците; изчерпване на капацитета на съществуващите клетки в регионалните депа за битови отпадъци и спешна нужда от разширяване и рекултивация; недостатъчно зелени площи за широко обществено ползване спрямо общата територия на града. В тази връзка са изведени и основните потенциали за развитие на територията и опазване на околната среда чрез: въвеждане на зони с ниски емисии, както по отношение на замърсяването от транспорта, така и от битовото отопление; намаляване на замърсяването на въздуха и шумовото замърсяване чрез подобряване на транспортната инфраструктура и извеждане на транзитния трафик от централната градска част; проучване на възможностите водоснабдяването на гр. Пловдив да се извършва и от язовирните води на каскада Вьча; недопускане замърсяване на подземните води, включително чрез рекултивация на депата за отпадъци и изпълнение на мерки по рехабилитация на канализационните системи и модернизация на ПСОВ; намаляване на генериран смесен отпадък на жител, както и изграждане на нови съоръжения: втора линия за сепариране на битовите отпадъци в Шишманци и площадка за подготовка за повторна употреба на отпадъци от домакинствата; инвестиции в „зелената инфраструктура” в градската среда, които постигат едновременно ефект по отношение на КАВ, адаптация към изменението на климата, разширяване на зелената система и смекчаване на шума.

Мястото, ролята и перспективите за развитието на туризма в Община Пловдив

Отличителните характеристики на Община Пловдив могат да я определят, като конкурентоспособна дестинация, която гарантира качество на предлагания туристически продукт. От значение е способността на дестинацията да създава продукти с добавена стойност, които съхраняват нейните ресурси и поддържат нейната пазарна позиция спрямо конкурентите. На все по-конкурентния пазар е успешна тази туристическа дестинация, „чийто туризъм води до устойчив икономически просперитет на населението на съответното туристическо място“. Туристическа дестинация Пловдив следва да се разглежда не само като „смесица от туристически продукти“, а като предложение за интегрирано преживяване за потребителите си. Традиционно дестинациите се приемат за добре дефинирани географски области като държава, а в конкретния случай – град, но за Пловдив това не е достатъчно, като дестинацията следва да се определя и спрямо „концепция на възприятието“, представена обективно от потребителите, съобразно техния опит, възприятия, културни познания, ниво на образование, цел на пътуване и др. В същото време тя обединява в себе си целта на пътуване и туристическия продукт като съвкупност от услуги, което предполага въвеждане на ключови критерии по отношение на дестинацията, вкл. интерес за посещения, особености, които удовлетворяват или способстват за удовлетворяване на потребностите на туриста, привлекателността на района в зависимост от потребностите и възприятията на туриста и не на последно място съвкупността от туристически съоръжения и услуги в контекста на конкурентоспособност на дестинация на вътрешния и международния пазар.

Културно наследство и състояние на градския исторически пейзаж – условия и предпоставки за надграждане на проекта: „Пловдив - Европейска столица на културата през 2019 г.“

и развитие на Община Пловдив като световна дестинация за целогодишен културен туризъм

Пловдив е един от най-старите градове в Европа с изключителното богатство на културни ценности от различни исторически епохи, различни етноси и култури. Културното напластяване на материално и нематериално наследство се отразява и в многоликия културен живот на Пловдив. Богатото културното наследство (КН) на територията е необходимо да се разглежда като ресурс за интегрирано градско развитие, което е предпоставка и за устойчиво градско развитие. Реализирането на местния потенциал на общината и района е важно да се осъществява чрез сътрудничеството с други общини и свързване на културните и ландшафтните ценности. Идентифицирането на пространствения потенциал на КН се извършва и с оглед възможностите за създаване на интегрирани териториални проектни инициативи в рамките на самата община, на областно, регионално и национално ниво, както и за валоризирането му чрез интегрирани териториални туристически продукти. Освен на културните ценности (недвижими, движими и нематериални), е обърнато специално внимание и на общинската политика по отношение на опазването, управлението и валоризирането на КН, оценена изключително високо от населението на града.

Анализ на състоянието на селищната мрежа и жилищния сектор, връзката на общината със съседните територии извън административните ѝ граници

В резултат на извършения анализ за периода 2014-2020г. са идентифицирани следните проблеми: територията на общината е силно урбанизирана с много висока концентрация и гъстота на населението; потребността от нови жилища съществува постоянно и е обвързана с миграционните процеси към големите градове, които формират натиск на търсенето в локалните пазари; дисбалансът „център - периферия“ се задълбочава и в съотношението „обитатели - жилища“, като недостатъчни в жилищния сектор се оценяват останалите терени в жилищната зона - за обслужване, озеленяване и спорт. На тази основа са изведени и основните потенциали за развитие на община Пловдив: ясно изразено агломерационно ядро, което предопределя динамична свързаност със съседните общини; запазвайки автономността на града, Общината активно взаимодейства с т.нар. селски общини от 4-то и 5-то йерархично ниво, с които си сътрудничи чрез интегрирано пространствено развитие за постигане на устойчив икономически растеж, екологичен и социален баланс; продължаващото развитие и функциониране на зони за териториално сътрудничество; изключително голям опит при реализиране на партньорства, както в международен, така и в национален план за реализиране на съвместни проекти като част от устойчивата политика за регионално развитие, пространствено и стратегическо планиране. В тази връзка са и планираните решения: Проект за Изменение на Общия устройствен план (ИОУП) на Пловдив - 2007, чиято главна цел съвпада с целите на Концепция за пространствено развитие (КПРО) на Община Пловдив 2015-2025 г. за постигане на балансиран полицентричен модел на ниво ЮЦР чрез реформиращата се регионална политика, наваквасването изграждане на ключова инфраструктура и по-целенасоченото инвестиране на ресурсите; действия на администрацията за осигуряване на законосъобразност и целесъобразност на УП за преодоляване на установени дефицити между предвижданията и

реализацията им, с цел предотвратяване на несъответствия в устройствените характеристики и избягване на дисбаланс в пространственото развитие на града; интегрирани териториални инвестиции (ИТИ) за намаляване неравенствата в териториалното развитие и оползотворяване потенциала на региона. Град Пловдив е най-динамично развиващия се център в Южна България, който чрез своите многостранни връзки със съседните общини влияе върху цялостното развитие на областта и района. Формиращата се функционална зона около Пловдив обхваща 6 общини и в нея се генерира близо 1/10 от производството в страната. Благодарение на сериозните инвестиции и привличането на човешки капитал Пловдив отбелязва едни от най-високите темпове на растеж сред икономическите центрове в страната за последните пет години. Продължаващото привличане на капитал и хора към тази функционална зона заради подходящата инфраструктура, синергиите със съществуващия бизнес и развитието на клъстери, социалната среда и квалифицираните трудови ресурси, са в основата на бъдещото развитие на областта и ЮЦР. Съвременното развитие на региона се определя от доминиращото положение на втория по големина град в страната – Пловдив, който НКПР определя за град – център с национално значение от 2-ро йерархично ниво – част от „носещия скелет“ на пространствения модел за развитие на националната територия. Възможностите за коопериране със съседните общини са визирани в следните тематични направления: подобряване качеството на инфраструктурата в съществуващото агломерационно образувание; подобряване транспортната свързаност с агломерационния център в подкрепа на икономическото развитие и трудовата миграция в региона; интермодална свързаност с национално значение; регионално управление на отпадъците и водите; ИТИ за оползотворяване на туристическия потенциал на ниво – регион.

Влияние на големи инфраструктурни проекти с регионално и национално значение, трансгранично и международно сътрудничество

Върху бъдещото развитие на община Пловдив влияние ще окажат големи инфраструктурни проекти с национално и регионално значение, които са в процес на изпълнение и са планирани за реализация и финансово обезпечени в периода до 2027 г. Проектите (с изключение на тези по НПВУ) са индикативни, доколкото са включени в стратегически документи, чиито версии са публично достъпни, но не са официално приети като Интегрирана териториална стратегия за развитие на ЮЦР, секторни програми и др. В сектор „Свързаност“ са предвидени: Проект „Изграждане на скоростен път „Пловдив-Асеновград“ и „Модернизация на пътя „Асеновград-Смолян-Рудозем“; Проект „Изграждане на скоростен път „Пловдив-Асеновград“ и „Модернизация на пътя „Асеновград-Смолян-Рудозем“; Проект „Изграждане на железопътна връзка към летище Пловдив“; Проект „Високоскоростна жп линия Пловдив-Бургас“; Проект „Развитие на железопътен възел Пловдив“; Проект „Изграждане на югоизточния обход на Пловдив“. В сектор „Околна среда“ е предвиден: Проект „Водоснабдяване на гр. Пловдив и околните общини от каскада „Доспат-Въча“. В сектор „Здравеопазване“ са предвидени: Проект „Изграждане на система за оказване на спешна медицинска помощ по въздуха“; Проект „Подобряване на условията за интервенционална диагностика и ендоваскуларно лечение на мозъчно-съдовите заболявания и създаване на условия за следдипломно обучение на специалисти в областта на ендоваскуларното лечение на мозъчно-съдовите заболявания в България“. В Сектор Нисковъглеродна икономика е предвиден: Проект „Дигитална трансформация и развитие на информационните системи и системите реално време на ЕСО в условията на нисковъглеродна енергетика“. В Сектор Транспорт е предвиден: Проект

„Цифровизация в железопътния транспорт чрез модернизация на системите за безопасност и енергийната ефективност по жп направления от основната и широкообхватната TEN-T мрежа“. В Сектор „Енергетика“ е предвиден: Проект „Изграждане на нов двоен междусистемен електропровод 400 kV между Република България и Република Сърбия“ (85 км) с капацитет 1 500 MW“. В Сектор Дигитална свързаност е предвиден: Проект „Широкомащабно разгръщане на цифрова инфраструктура на територията на България“.

Международното сътрудничество е ключов елемент от общинската политика за развитие на града, за което свидетелства и сериозният брой на официални чуждестранни партньори (общини, градове, райони), с които през годините са сключени споразумения/меморандуми/ договори за сътрудничество, приятелство или побратимяване. По този показател, Пловдив заема първо място от всички български административни единици. През периода 2014-2020г., Община Пловдив успешно е реализирала три проекта с международно сътрудничество в сферата на подобряване на градската среда, мобилността и зелената енергия, като продължава да разработва и изпълнява проекти в сферата на опазване на околната среда, качеството на водите и атмосферния въздух, културата и туризма, здравеопазването и сигурността, както и такива, свързани с развитие на гражданското общество, подобряване на градското управление чрез модерни дигитални технологии, обучения, обмяна на опит, които могат да бъдат надградени, вкл. и с участието на чуждестранни партньори в новия програмен период. Партньорите на общината са разнообразни и включват: градове и общини, НПО, образователни институции (университети, центрове и др.), институции на всякакво ниво и т.н., от държави включващи: Англия, Дания, Румъния, Испания, Австрия, Германия, Швеция, Финландия, Турция и др., както и партньори от България. От прегледа на изпълнените проекти и тези в процес на реализация е видно, че Общината има опита и административния ресурс да се справя с предизвикателствата на съвместни, международни проекти, като през новия програмен период, амбициите на местната власт ще се насочат към надграждане на постигнатото в партньорството на международно програмно ниво.

SWOT - анализ

Съгласно задължителната структура на документа, за всеки от тематичните сектори в аналитичната част (Том I) са изведени не само идентифицирани проблеми, неоползотворени ресурси и потенциал за развитие на територията, но е направен и сравнителен анализ на състоянието и тенденциите за развитие на съответния сектор на ниво област и регион за планиране от ниво 2 – ЮЦР и ЮИР, разглеждани в контекста на общия регионален обхват. На тази основа стъпва и разработеният SWOT - анализ по тематични направления, който като качествен аналитичен и прогностичен метод цели дефиниране на действието на вътрешните и външните фактори за развитие на територията и възможностите за избор на подходяща стратегия за постигане на целите на развитието. Обобщени са силните и слабите страни на община Пловдив и са дефинирани възможностите и заплахите в пространствения контекст на регионално, национално и европейско ниво. В допълнение са идентифицирани и общите проблеми и предизвикателства заедно с взаимовръзките между тях, обусловени от функционално-йерархичната структура на мрежата от населени места в ЮЦР, която се характеризира с един изявен център в лицето на град Пловдив - вторият по големина град в България.

СТРАТЕГИЧЕСКА РАМКА ЗА НОВИЯ ПРОГРАМЕН ПЕРИОД

Целите и приоритетите на ПИРО-Пловдив са определени в съответствие с целите и приоритетите на стратегическите документи за регионално и пространствено развитие на по-високите йерархични нива, като се обвързват с постигането на конкретни резултати за територията на община Пловдив. При изготвянето на програмата за реализация към ПИРО е приложен интегрираният подход за планиране на регионалното и пространствено развитие чрез спазване на принципа за партньорство при дефинирането на основните проектни предложения от различните заинтересовани страни, в т.ч. граждани и организации на територията на общината и самата администрация. Предвидените мерки представляват предварително дефинирани ангажименти от страна на Община Пловдив с конкретно пространствено измерение, конкретни измерими резултати и идентифицирани индикативни източници на финансиране, което ги прави приложими, постижими и реалистични в новия програмен период. Мерките кореспондират с нуждите на територията, обективирани в резултатите от проведените секторни анализи и SWOT-анализа към тях и са формирани въз основа на предвижданията на съответните политики за развитие на национално, макро-регионално и европейско ниво, относими към Пловдив в ролята на град-община и център на ЮЦР, разгледани в общата система от документи и нормативи, свързани с пространственото и стратегическо планиране. Дейностите в програмата са формирани след идентифициране на отделни проектни идеи при работата със заинтересованите страни, вкл. и чрез осигуряване на гражданското участие в процеса на формулиране и разработване на местната политика в контекста на подхода „отдолу-нагоре“. При прилагане на подхода, с оглед набирането, дефинирането и включването в програмата на оптимално многостранни и многопластови проектни идеи, даващи решения на различни идентифицирани нужди и проблеми, както на местно, така и на регионално ниво, при работата с различните заинтересовани страни и потенциалните партньори са обработени над 400 заявки за проектна готовност и фишове с проектни предложения, подадени от страна на администрацията, различни организации, в т.ч. местния бизнес, НПО сектора и граждани. Тези от тях с потенциал за реализация в рамките на програмен период 2021-2027 г., в съответствие с гореизложените необходими предпоставки и предварителни условия за законо и целесъобразност, са включени в програмата за реализация – Приложение № 1 към документа. Обобщено, за постигането на интегрирания подход на развитие на общинската територия в новия програмен период е идентифицирана най-подходящата комбинация от ресурси и мерки (обхващащи групи проекти с дефинирани конкретни интервенции и инвестиции в подкрепа изпълнението на съответните секторни политики), които е планирано да бъдат използвани целенасочено за осъществяване на конкретна стратегическа цел и приоритет, определени в ПИРО. Следвана е логиката на взаимодействие с факторите, условията и потенциала за специфичното развитие на Пловдив, районирането на града, мрежата от съседни населени места, попадащи в териториалния обхват на съседните общини, и отделните сектори, съотносими към развитието на общината, в т.ч. индустрия, транспорт, екологична инфраструктура, спорт и младежки дейности, образование, хуманно здравеопазване и социална работа, туризъм, в частност, базиран на културната идентичност и културно-историческото наследство, и други релевантни теми, засегнати в своята съвкупност в ПИРО и програмата за реализация към него. Общият бюджет на финансовата рамка възлиза на 1 045 121,90 в хил. лева и е разпределен според различните източници на финансиране между 6-те приоритета, както следва: 30.64% по Приоритет 1; 43.22% по Приоритет 2; 7.73% по Приоритет 3; 9.81% по Приоритет 4; 3.03% по Приоритет 5 и 5.58% по Приоритет 6.

Визия, цели и приоритети за развитие на Община Пловдив за периода 2021-2027 г.

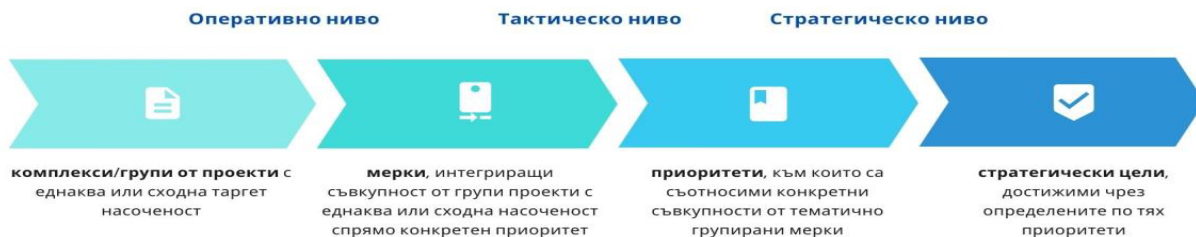

Приоритети за развитие на Община Пловдив за периода 2021-2027 г.

ВЕРИГА НА РЕЛЕВАНТНОСТТА

спрямо структурата на програмата за реализация на ПИРО и нивата за реализиране на целите и приоритетите за развитие на Община Пловдив за периода 2021-2027 г.

Мярка 1.1. Подобряване на качеството на атмосферния въздух

Мярка 1.2. Опазване на биологичното разнообразие и екосистемите

Мярка 1.3. Опазване и устойчиво управление на водните ресурси

Мярка 1.4. Интервенции срещу климатичните промени

Мярка 1.5. Устойчиво управление на отпадъците

Мярка 1.6. Кръгова и ниско въглеродна икономика

Приоритет 1.
Чист, зелен и привлекателен град

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1

Приоритет 2. Подобрена градска среда с качествени здравни и социални услуги, достъп до култура, спорт и прояви на открито

Мярка 2.1. Инвестиции в здравна инфраструктура и предоставяне на съвременни и качествени здравни услуги

Мярка 2.2. Инвестиции в социална инфраструктура и предоставяне на адекватни и качествени социални услуги

Мярка 2.3. Инвестиции в спортна инфраструктура и предоставяне на съвременни и качествени услуги в сферата на спорта и физическата активност

Мярка 2.4. Подобрена градска среда с осигурен достъп и пространствена свързаност

Мярка 3.1. Дигитализация, НИРД и иновации за икономически растеж и подобряване на инвестиционния климат

Мярка 3.2. Развитие и интернационализация на местната предприемаческа екосистема

Приоритет 3.
Инвестиционен климат, насърчаване на предприемачеството и икономически растеж

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2

Приоритет 4. Интегрирано териториално партньорство и съвместни инициативи

Мярка 4.1. Интегрирани териториални инвестиции за подобряване транспортната свързаност с агломерационния център на ниво 2 в подкрепа на икономическото развитие и трудовата миграция в региона

Мярка 4.2. Интермодална свързаност с национално значение

Мярка 4.3. Интегрирани териториални инвестиции за оползотворяване на туристическия потенциал на ниво - регион

Мярка 4.4. Интегрирани териториални инвестиции за оползотворяване на икономическия и иновационен потенциал на ниво - регион

Мярка 4.5. Регионално управление на отпадъците

Мярка 4.6. Регионално управление на водите

Мярка 5.1. Устойчиво опазване на културното наследство, историческата градска среда и културното многообразие

Мярка 5.2. Развитие на културните, креативните и рекреативни индустрии

Приоритет 5. Град - европейско и световно средище на креативни и рекреативни индустрии

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3

Приоритет 6. Образован, дигитализиран и адаптивен град

Мярка 6.1. Интервенции за предоставяне на качествено предучилищно образование

Мярка 6.2. Интервенции за предоставяне на качествено училищно образование